

1

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto vuoden 2015 arviointikertomuksesta

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antaa tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksen kohdista 2.1, 5.2 ja 5.14 seuraavan lausunnon:

2.1 Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen ja lautasekä johtokuntien tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että kohdan 5.2. suositus tulee kulttuurikeskuksen osalta toteutettua vuoden 2017 talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä. Kohdan 5.14 suositus on varsinkin vapaan kulttuuritoimen osalta niin vaikea täyttää, ettei sen seurantaakaan ole perusteltua järjestää nykyistä laajemmin.

5.2 Tuloksellisuuden mittaaminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee tehdä mittareiden kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskenään samankaltaisten palvelujen osalta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että kulttuurikeskus on uusimassa sitovien ja ei-sitovien tavoitteidensa mittariston vuosiksi 2017 ja 2018. Tämä työ on hyvä askel siihen suuntaan, että jaettu ja yhteisten palveluiden osalta yhteneviä mittareita voidaan käyttää laajemminkin. Tässä vaiheessa työtä on pitäydytty tarkastusviraston arviointimuiston ”Talousarvion sitovien toiminnallisten tavoitteiden luonne, pysyvyys ja yhteys strategiaohjelmaan” (11.12.2014) johtopäätösten mukaisesti siinä tavoitteessa, että viraston mittaristo olisi strategiasta johdettua, muutokseen ohjaavaa ja vuosittain vaihtuvaa.

Lienee selvää, että toimialamallissa jaettu ja strategiasta läpäisevästi johdettuja mittareita voidaan käyttää nykyistä laajemmin. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että kulttuurikeskuksen nyt tekemä työ antaa hyvän pohjan laajemmalle suoritettavien ja niiden mittaristojen kehittämistyölle. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta on aiemminkin peräänkulluttanut Helsingin kulttuuripoliittista kokonaisnäkemyksiä, palvelutuotan-

non strategista ohjattavuutta sekä kulttuurin vaikuttavuuden tarkempaa mittaamista. Nykyinen hajautettu hallinto- ja johtamismalli tukee tätä ainakin tällaisten arviointien näkökulmasta heikosti.

5.14 Palvelukustannusten kehitys opetus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurikeskuksen, kaupunginmuuseon, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee käynnistää suurten kaupunkien välinen yhteistyö kulttuuritoimen palvelujen vertailemiseksi siten, että toiminnan sisältö, kustannuslaskennalliset ja palvelujen organisoinnista johtuvat eroavuudet tulevat otetuksi huomioon.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että esitettyä työtä on yritetty tehdä niin kauan, kuin kulttuuria on rahoitettu julkisin varoin. Helsinki on ollut mukana kuntaliiton Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cuporella teettämässä laajassa selvityksessä vuosina 2007, 2010 ja 2013. Viimeisellä kerralla mukana oli 24 kuntaa, jotka yhteensä kattavat yli puolet maan väestöstä. Kaikki kuusi suurinta kuntaa olivat osa selvitystä.

Kansantalouden tasolla tilastokeskus on pyrkinyt kehittämään tilastojärjestelmää, jolla pyritään kuvaamaan kulttuurin taloudellista merkitystä osana tuotantoa, työllisyyttä ja koulutusta. Tämän kulttuurin satelliittilinpitohankeen yhteydessä on todettu, että kulttuurin toimialaksi mielletty kokonaisuus sekä tilastointitavat vaihtelevat. Kaupungin kulttuuripalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa on myös tarpeen muistaa, että vapaaehtoistyötä ei usein oteta huomioon kulttuurialan vaikuttavuutta arvioitaessa, eikä liioin sitä, että vaikuttavuus tuotetaan kaupunkilaisille verkostomaisena yhteistyönä, jossa kaupunki on vain yksi toiminnan mahdollistajista.

Maan johtavat kulttuuripolitiikan ja kuntatalouden asiantuntijat ja tutkijat ovat selvitystä tehdessään todenneet, että ”kattavasti vertailukelpoisen Kaupunkien kulttuuritoiminnan organisoinnin ja kulttuuripalvelujen tuottamisen tavat ovat moninaiset. Tämä hankaloittaa tietojen keruuta sekä heikentää kustannustietojen suoraa vertailtavuutta. Kustannustietoja tulkittaessa ja kaupunkien välisessä vertailussa onkin otettava huomioon nämä kaupunkien hyvin erilaiset lähtökohdat ja mallit kulttuuripalvelujen tuottamiseen ja järjestämiseen sekä niiden vaikutukset kulttuuritoiminnan kustannustietoihin.”

Kaikkien vuosien selvitykset ovat luettavissa verkossa osoitteessa:

<http://www.cupore.fi/kuntienkulttuuritoiminta.php>

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että Cuporen selvityksen keskeisimmät luvut ovat kuntien koko kulttuurisektorin nettokäyttökustannuk-

set per asukas (taulukko 8, s. 61) sekä nettokäyttökustannusten jaottelelu oman rahoituksen ja valtionosuuksien osalta (kuvio 1, s. 63). Kummassakin vertailussa Helsingin kulttuurikustannukset näyttävät hyvin maltillisina.

Tulee myös muistaa, että huomattava osa kaikista taiteen vapaan alan toimijoista, alan ylin koulutus mutta myös valtiolliset taidelaitokset ovat Helsingissä. Näin ollen kaikkein oleellisin kysymys olisi mikä on koko Helsingin kulttuuritarjontaa, sen kustannus helsinkiläisille ja merkitys Helsingille asukkaiden, matkailijoiden ja yritysten vetovoimatekijänä.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta hyväksyi 13.4.2016 (§ 41) arviointikertomuksen vuodelta 2015.

[Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2015](#)

Tarkastuslautakunta on pyytänyt 11.5.2016 mennessä kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausuntoa kertomuksen kohdista 2.1, 5.2 ja 5.14. Lausunto pyydetään osoittamaan tarkastuslautakunnalle.

Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastussäännön 8.1 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Kertomuksesta tulee hankkia tarkastussäännön 8.2 §:n mukaisesti kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot valtuustolle toimitettaviksi.

Arviointikertomus kokonaisuudessaan on tämän asian oheismateriaalina.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kulttuuri- ja kirjastolautakunta

Oheismateriaali

1 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2015

10.5.2016

Kupo/Kultj/1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano